

TER BESLISSING
Aan
de minister

Alhoord
[Handwritten signature] 7/3

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief onderzoek DNB sanctiescreeningssystemen

Aanleiding

Op 25 januari bespraken we de Kamerbrief over het DNB-onderzoek naar sanctiescreeningssystemen met u. Bijgevoegd vindt u de nieuwe versie van de Kamerbrief (bijlage 1).

Datum

4 maart 2024

Notanummer

2024-0000081728

Bijlagen

1. Bijlage 1: Kamerbrief
2. Bijlage 2: Nadere toelichting DNB
3. Bijlage 3: Eerdere nota's

Beslispunten

1. We adviseren u akkoord te gaan met bijgevoegde Kamerbrief. Indien u akkoord bent, vragen we u de brief te ondertekenen.
2. Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's (bijlage 3) en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- Het onderzoek van DNB bekeek de sanctiescreeningssystemen van 31 banken en betaalinstellingen. DNB testte met een fictieve dataset of de systemen gesanctioneerde personen of instellingen herkennen. Het gaat dus om daadwerkelijk gesanctioneerden, maar deze hoeven geen klant van de onderzochte instelling te zijn. Het onderzoek geeft daarmee geen informatie over de vraag of instellingen tegoeden wel of niet hebben bevroren.
- We hebben in juni 2023 DNB per brief gevraagd om een nadere toelichting te geven op haar onderzoek. Deze toelichting vindt u bijgevoegd (bijlage 2). De toelichting zal als bijlage bij de Kamerbrief worden opgenomen.
- De minister van BZ heeft in het commissiedebat Modernisering van het Nederlandse sanctiestelsel van 5 juli 2023 toegezegd dat u de Kamer informeert over het onderzoek van DNB en over de beantwoording van de nadere vragen die we aan DNB hebben gesteld.
- Naar aanleiding van de bespreking op 25 januari hebben we meer duiding gevraagd bij DNB over de uitkomsten van het onderzoek en dit in de brief opgenomen.
- Uit het onderzoek bleek dat een deel van de banken en betaalinstellingen de systemen niet op orde heeft. We hebben nogmaals contact gehad met DNB over de vervolgacties die zij in de tussentijd in gang hebben gezet.
- DNB heeft aangegeven de herstelmaatregelen van de instellingen te volgen in haar lopend toezicht. DNB ziet hierbij dat de instellingen met de bevindingen

aan de slag zijn gegaan. Er zijn herstelplannen opgesteld en instellingen geven aan dat die zijn of worden uitgevoerd. Zo geven instellingen in rapportages aan dat, soms met behulp van externe partijen, sanctiescreeningsystemen zijn vervangen of verbeterd. Een aantal instellingen heeft bovendien de eerder door DNB uitgevoerde test opnieuw laten doen, waarbij zij rapporteren dat positieve resultaten zichtbaar zijn. Een aantal instellingen zal in 2024 nog verdere herstelmaatregelen uitvoeren. DNB zal de voortgang blijven monitoren.

Toelichting

Uitkomsten onderzoek DNB

- In het onderzoek testte DNB de transactiescreening- en cliëntscreeningsystemen van banken. Financiële instellingen gebruiken deze systemen om te controleren of bij een transactie sprake is van schending van sancties, of om na te gaan of een cliënt op een sanctielijst staat. Dit bepaalt of een instelling een transactie tegen dient te houden of een tegoed dient te bevriezen.
- DNB heeft met behulp van een externe partij deze systemen getest aan de hand van een lijst met transacties en cliënten. Het ging hierbij om een fictieve dataset, waarbij op willekeurige namen van diverse sanctielijsten is getest zonder dat hierbij een koppeling is gemaakt met de daadwerkelijke cliënten van een instelling.
- De uitkomsten verschillen per instelling. Een groot deel van de instelling vindt het overgrote deel van de gesanctioneerde cliënten en transacties. Er zijn ook twee instellingen die minder dan 50 procent vinden.
- De uitkomsten geven geen uitsluitel of de instellingen die slecht scoren ook bevroren tegoeden hebben gemist of transacties onterecht niet hebben tegengehouden. Dit vanwege de fictieve dataset. Er zouden pas mogelijk tegoeden zijn gemist als daadwerkelijke cliënten van de instellingen niet worden herkend door het screeningssysteem.
- Op de lijst zijn namen opgenomen van de sanctielijsten van de Europese Unie, de Verenigde Naties, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten en de nationale sanctielijst terrorisme. Niet alle instellingen zijn verplicht te werken met de sanctielijsten van het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. Er zijn instellingen die slecht scoorden op deze lijsten, terwijl zij daar ook niet op hoeven te screenen (omdat de instelling daar bijvoorbeeld niet actief is). Daardoor kon hun score negatief worden beïnvloed.
- Het onderzoek richtte zich alleen op de screeningssystemen. Instellingen nemen ook andere maatregelen om te onderzoeken of een transactie in strijd is met de sancties, bijvoorbeeld door het vragen van expliciete toestemming op transacties naar bepaalde landen.

Communicatie

- In overleg met de directie communicatie wordt een woordvoeringslijn opgesteld.

Politiek/bestuurlijke context

- Vanuit de Tweede Kamer was er na de Nieuwsuur-uitzending over het onderzoek in juni 2023 veel aandacht voor het onderzoek van DNB. De Kamer heeft onder andere gevraagd welke vervolgstappen DNB en u gaan nemen en

heeft gevraagd wat het onderzoek betekent voor de bevroren tegoeden in Nederland.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

- Informatie over specifieke vervolgstappen van DNB en de resultaten daarvan. Het gaat om de laatste bullet onder de kernpunten.

TER BESLISSING
Aan
de minister

nota

Aangepaste Kamerbrief onderzoek DNB
sanctiescreeningsystemen

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

1) BZ heeft niet gekeurd met FN.

2) Samen met BZ als verantwoordelijke voor sancties

Aanleiding

We hebben u begin september de Kamerbrief voorgelegd over het onderzoek van DNB naar sanctiescreeningsystemen van banken en betaalinstellingen. U stelde twee wijzigingen in de brief voor. Bijgevoegd vindt u de nieuwe versie (bijlage 1).

Beslispunten

- Wij adviseren u akkoord te gaan met het verzenden van bijgevoegde brief en de beantwoording van DNB (bijlage 2) naar de Tweede Kamer. Indien u akkoord bent, vragen we de Kamerbrief te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota en de eerdere nota in bijlage 3, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

Ten opzichte van de vorige versie van de brief zijn er twee wijzigingen:

- In de eerste bullet op pagina 1 onder 'samenvattende punten uit de toelichting van DNB' is eerst aangegeven dat DNB een fictieve dataset heeft gebruikt en daarna dat er niet kan worden geconcludeerd dat er bevroren tegoeden zijn gemist. Deze zinnen stonden in de vorige versie andersom.
- Op pagina 2 is verduidelijkt dat het ministerie van Buitenlandse Zaken de modernisering van het sanctiestelsel coördineert.

Communicatie

Nieuwsuur heeft aandacht besteed aan dit onderzoek. Als er vervolgvragen komen, dan stellen wij een woordvoeringslijn op.

Politiek/bestuurlijke context

De minister van Buitenlandse Zaken heeft in een commissiedebat voor de zomer toegezegd dat u deze informatie naar de Kamer stuurt.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Datum
27 september 2023

Notanummer
2023-0000217963

Bijlagen
1. Kamerbrief
2. Beantwoording DNB
3. Nota 6 september

TER BESLISSING

Aan
de minister

Directie Financiële
Markten

Persoonsgegevens

Persoonsgegevens

nota

Kamerbrief Onderzoek DNB sanctiescreeningsystemen

Datum
6 september 2023

Notanummer
2023-0000186738

Bijlagen
1. Kamerbrief
2. Kamerbrief bijlage
2. Originele brief DNB

Aanleiding

- Eind mei publiceerde DNB de uitkomsten van haar onderzoek naar sanctiescreeningsystemen van banken en betaalinstanties. Onder meer Nieuwsuur besteedde hier op 12 juni jl. aandacht aan. We hebben DNB toen per brief gevraagd om een nadere toelichting te geven op haar onderzoek.
- De minister van BZ heeft in het commissiedebat Modernisering van het Nederlandse sanctiestelsel van 5 juli jl. toegezegd dat u de Kamer informeert over het onderzoek van DNB.

Beslispunten

1. Wij adviseren u in te stemmen met het delen van de reactie van DNB op de vragen van FIN. Indien u instemt, vragen we u de begeleidende brief aan de Tweede Kamer te ondertekenen.
2. Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's.

Kernpunten

- DNB heeft in reactie op onze vragen toelichting gegeven over het onderzoek naar de effectiviteit en efficiëntie van sanctiescreeningsystemen bij een selectie van 31 banken en betaalinstanties. In het onderzoek heeft DNB gebruik gemaakt van een fictieve dataset.
- DNB concludeert dat bij tien van de onderzochte instanties herstelmaatregelen nodig zijn. De maatregelen die nodig zijn verschillen per instantie. Instanties stellen een plan op om de herstelmaatregelen uit te voeren. Als de instanties deze maatregelen onvoldoende uitvoeren, kan DNB formele maatregelen opleggen. DNB heeft aangegeven dat de bevindingen uit het onderzoek ook in het doorlopend toezicht worden meegenomen.
- DNB geeft verder aan vanwege de fictieve dataset geen conclusie te kunnen trekken of de onderzochte instanties daadwerkelijk bevrozingen hebben gemist.
- In de Kamerbrief schrijft u het van groot belang te vinden dat sancties goed worden toegepast en dat de sanctiescreeningsystemen van instanties op orde zijn. Het onderzoek van DNB draagt daarmee bij aan een betere toepassing van sancties. Instanties nemen ook andere maatregelen om sancties goed toe te passen. U geeft aan dat u DNB heeft gevraagd u op de hoogte te houden van de doorgevoerde verbeteringen bij de instanties.
- Verder geeft u aan dat het aan DNB is om op basis van de uitkomsten van het onderzoek eventuele vervolgstappen te nemen. U noemt ook dat u de

suggestie van DNB om te zorgen voor meer duidelijkheid over de screeningsverplichtingen van financiële instellingen meeneemt in de lopende modernisering van het Nederlandse sanctiestelsel.

- Daarnaast gaat u in op de suggestie van de heer Sjoerdsma (D66) om een taskforce op te richten met Russischspreekende financiële experts ter ondersteuning van financiële instellingen. Het onderzoek van DNB geeft geen aanwijzingen dat tekortkomingen door taalproblemen worden veroorzaakt. Een dergelijke actie is daarom niet nodig.

Toelichting

Uitkomsten onderzoek

- In het onderzoek testte DNB de transactiescreening- en cliëntscreeningsystemen van banken. Financiële instellingen gebruiken deze systemen om te controleren of bij een transactie sprake is van schending van sancties, of dat een cliënt op een sanctielijst staat. Dit bepaalt of een instelling een transactie tegen dient te houden of een tegoed dient te bevriezen.
- Een totaal van 79 sanctiescreeningsystemen van instellingen werd onderzocht. DNB heeft met behulp van een externe partij deze systemen getest aan de hand van een lijst met transacties en cliënten. Het ging hierbij om een fictieve dataset, waarbij op willekeurige namen van diverse sanctielijsten (zie hieronder) is getest zonder dat hierbij een koppeling is gemaakt met de daadwerkelijke cliënten van een instelling. Door de opzet van het onderzoek was het ook niet mogelijk dat de uitkomsten tot een daadwerkelijke sanctiehit zouden leiden.
- De uitkomsten verschillen per instelling. Een groot deel van de instelling vindt het overgrote deel van de gesanctioneerde cliënten en transacties. Er zijn ook twee instellingen die minder dan 50 procent vinden.
- Op de lijst zijn namen opgenomen van de sanctielijsten van de Europese Unie, de Verenigde Naties, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten en de nationale sanctielijst terrorisme. Niet alle instellingen zijn verplicht te werken met de sanctielijsten van het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. Er zijn instellingen die slecht scoorden op deze lijsten, terwijl zij daar ook niet op hoeven te screenen (omdat de instelling daar bijvoorbeeld niet actief is). Daardoor kon hun score negatief worden beïnvloed.
- Het onderzoek richtte zich alleen op de screeningssystemen. Instellingen nemen ook andere maatregelen om te onderzoeken of een transactie in strijd is met de sancties, bijvoorbeeld door het vragen van expliciete toestemming op transacties naar bepaalde landen.

Communicatie

Zoals vermeld besteedde Nieuwsuur aandacht aan dit onderwerp. Sancties en bevroren tegoeden hebben de aandacht van de media. Mocht de uitkomst van dit onderzoek leiden tot persvragen dan stellen we een spreeklijn op.

Politiek/bestuurlijke context

Vanuit de Tweede Kamer was er veel aandacht voor het onderzoek van DNB. De Kamer heeft onder andere gevraagd welke vervolgstappen DNB en u gaan nemen.

Informatie die niet openbaar gemaakt

Niet van toepassing.